

An abstract painting featuring a woman's figure. The face is stylized with a vertical line down the center, closed eyes, and a small mouth. The body is rendered in light, textured brushstrokes, with red paint splattered across it. The background is a dense, vibrant red with white and yellow speckles. A red rectangular box contains the authors' names.

*Marie-Noël Florant
Olivier Florant*

SZTUKA WIERNEJ MIŁOŚCI

w|drodze

SZTUKA WIERNEJ
MIŁOŚCI

Marie-Noël Florant
Olivier Florant

SZTUKA WIERNEJ MIŁOŚCI

Przełożyła
Justyna Wilga-Lombard

w|drodze

Tytuł oryginału

Aimer après la foudre et l'orage. Les secrets bien gardés de la fidélité

© Les Éditions du CERF, 2015

© Copyright for the Polish edition by Wydawnictwo W drodze, 2017

Redaktor prowadzący: *Ewa Kubiak*

Redakcja: *Paulina Jeske-Choińska*

Korekta: *Agnieszka Czapczyk, Paulina Jeske-Choińska*

Redaktor techniczny: *Justyna Nowaczyk*

Skład i łamanie: *Joanna Dąbrowska*

Projekt okładki, stron tytułowych i layoutu: *Joanna Dąbrowska*

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu

Ventzislava Piriankova *W ogrodzie kwitnącej wiśni.*

ISBN 978-83-7906-14/-5

Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów W drodze sp. z o.o.
Wydanie I, 2017

ul. Kościuszki 99, 61-716 Poznań

tel. 61 852 39 62, faks 61 850 17 82

sprzedaz@wdrodze.pl www.wdrodze.pl

*Dla naszych dzieci:
Marie-Alix i Laurenta,
Jeana-Baptiste'a i Élodie,
Benoît-Marie OP,
Martina i Alix,
Nicolasa i Agnieszki,
Hong-Thao i Stéphane'a.*

I dla naszych wnuków.

*Dla wszystkich par,
które spotykamy
i którym towarzyszymy.*

Przedmowa

Wiele pytań zadanych podczas szkolenia przyszłych doradców małżeńskich dotyczyło kwestii relacji i fuzji, charakterystycznej dla „związków symbiotycznych”. Trzeba wiedzieć, że „fuzja” jest wyrażeniem kontrowersyjnym wśród doradców małżeńskich. Zaproponowaliśmy im inną interpretację tego pojęcia, ponieważ fuzja nie jest jedynie problemem zatracenia tożsamości indywidualnej, ale także, w fizyce, procesem generującym olbrzymią ilość energii, nie tylko w reaktorach jądrowych lub w procesie powstawania życia poprzez fuzję gamet, w których zresztą elementy pochodzące od matki i ojca pozostaną rozpoznawalne. Bronimy zatem idei zjednoczenia bez pomieszania, według wyrażenia używanego przez teologów od zarania Kościoła, by wyrazić to, co rozumiemy z jedności natury Boga w trzech Osobach. Unia bez pomieszania, spotkanie natury ludzkiej i boskiej w człowieku Jezusie Chrystusie i w każdym człowieku, jak mówił kiedyś św. Ireneusz, a w XX wieku św. Jan Kronsztadzki¹.

¹ Irénée de Lyon, *Contre les hérésies*, Éd. du Cerf, coll. „Sagesses Chrétiennes”, Paris 2001. Św. Jan z Kronsztadu, *Moje życie w Chrystusie*, Wydawnictwo M, Kraków 2015.

Sztuka wiernej miłości

W momencie redagowania tych paru linii przedmowy i ostatnich poprawek naszego tekstu przyszło nam do głowy, że pisanie książki na cztery ręce jest bardzo konkretnym przeżyciem jedności bez pomieszania. Jeden duch, lecz tyle słów, które dzielą. Każdy z nas musi odstąpić, wyrzekając się takiego czy innego sformułowania, które wybrał i dopracował, lecz które nie zyskało aprobaty drugiej osoby. Taka czy inna dygresja, która wydaje się genialna jej autorowi, drugiemu może wydać się banalna! Pomruk niezadowolenia... Lecz co tam, zostawmy to, nie napinajmy się. Tekst poniższej książki jest, po kilku redakcyjnych burzach, świadectwem drogi wiernej pary, która wie, dokąd zmierza: do Miłości przez Drogę, jaką jest Życie. W Prawdzie.

Sztuka wiernej miłości. Pomimo przeciwnych wiatrów napotykanych niekiedy na wspólnej drodze. Unia bez pomieszania. Dwoje w jednym, złączeni na dobre i na złe. Wierni, to znaczy, że nic ani nikt, ani żadne zmartwienie nie może długotrwale nas rozłączyć.

Skąd pomysł tej książki?

Moja pierwsza książka, *Nie psujcie sobie przyjemności, jest święta!*, wyrastała z mojego oburzenia na powszechną krytykę wiary chrześcijańskiej lub raczej „moralności judeochrześcijańskiej”, która miałaby być główną przeszkodą do szczęścia istot ludzkich¹. Cytuje się nieustannie zdanie z Nietzschego, przekonujące, że chrześcijaństwo „zatruiło” przyjemność.

Ja i moja żona nie dzielaliśmy tej wizji chrześcijaństwa, które jest dla nas wielkim szczęściem bycia w grupie wierzących w miłość bezwarunkową, mimo że spędzamy wiele czasu z osobami cierpiącymi z powodu braku miłości lub nieumiejętności kochania. Pierwsza książka stała się więc propozycją alternatywną w stosunku do współczesnej wizji miłości i przyjemności, tak głęboko zakorzenionej w cielesności. Zwracałem się w niej do par małżeńskich lub do tych, które przygotowują się do małżeństwa. Tekst spotkał się z żywym przyjęciem i wiele par dzieliło się ze mną radością jego przeczytania, często przeczytania go wspólnie. Inne pary przyszły do mnie po pomoc. Mówiły o trudnościach w odnalezieniu drogi

¹ Olivier Florant, *Ne gâchez pas votre plaisir, il est sacré. Pour une liturgie de l'orgasme*, Presses de la Renaissance, Paris 2006.

wyzwolenia wewnętrznego, osobistego i małżeńskiego, drogi zapomnienia o sobie samym, które daje pokój.

Miałem szczęście spotykać pary i towarzyszyć im poprzez wykłady, rekolekcje i marsze po drogach św. Jakuba do Santiago de Compostela oraz na pustyni wraz z moją żoną Marie-Noël. Za każdym razem spotkania te wzbogacały nas dzięki braterskiemu dzieleniu się doświadczeniami, ale także dzięki kreatywności kochających się osób, które chciały kochać jeszcze bardziej. Regularnie proponowaliśmy im drobne ćwiczenia, by mogły pójść razem jeszcze dalej.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat metodologiczne obserwacje pożycia małżeńskiego unieważniły wiele teorii dotyczących związków, które wydawały się oczywiste w latach siedemdziesiątych.

Pierwsze metody doradztwa małżeńskiego, które pojawiły się we Francji w latach sześćdziesiątych, opierały się na przekonaniu, że aktywne słuchanie, wywodzące się z terapii indywidualnych, głównie ze szkoły Carla Rogersa lub terapii psychoanalitycznych, jest propozycją dostosowaną do potrzeb par. Jednakże we Francji nie przeprowadzono żadnych badań naukowych, a gdy stało się to w Stanach Zjednoczonych, wyniki okazały się zniechęcające².

W 2009 roku znany amerykański terapeuta otworzył kongres doradców małżeńskich wykładem zatytułowanym prowokacyjnie:

² John Gottman, amerykański specjalista doradztwa małżeńskiego i założyciel laboratorium badań nad małżeństwem i rodziną, cytuje wyniki przedstawiające jedynie 17% par zadowolonych z terapii trzy lata po jej odbyciu.

Skąd pomysł tej książki?

„Jak terapia może zaszkodzić zdrowiu waszego związku?”³. Inni autorzy również zakwestionowali efekt terapii dla przyszłości związku.

John Gottman w swej książce *Siedem zasad udanego małżeństwa* stwierdza, że terapie par pochodne od terapii indywidualnych (rogeriańskich, psychoanalitycznych itd.) nie są zbyt skuteczne⁴. Z pewnością bierze się to z faktu, że skupiają one bardziej każdego na samym sobie i na poszukiwaniu własnego szczęścia niż na znalezieniu szczęścia w związku.

Krótko mówiąc, czterdzieści lat po przyjęciu naszej pierwszej klientki i odbyciu wielu szkoleń w bardzo różnych kierunkach, nadal poszukujemy najlepszych środków umożliwiających pomoc parom w trudnościach, gdy znajdują się na najcięższym odcinku wspólnej drogi. Gdy nie czerpią już przyjemności z bycia razem.

Przyjemność! Czy to nie ona pcha nas do działania, czasem aż do utraty sensu? Kwestia przyjemności i pragnienia została omówiona w mojej poprzedniej książce. Wiele osób powiedziało lub napisało nam, że jej lektura przyniosła im ukojenie i pomogła odzyskać nadzieję. Jeszcze innym nasza propozycja wydała się zbyt elitarna. Oczywiście, spotykamy się z sytuacjami nieodwracalnymi! Lecz również z takimi, które wydawały się beznadziejne, a z których udało się wydzwignąć.

Niniejsza pozycja ma za zadanie przynieść konkretne odpowiedzi na wiele pytań, które zostały nam zadane albo w listach, albo w formie pytań pisemnych w trakcie konferencji.

³ William Doherty, „How therapy can be hazardous to your marital health”, konferencja „Smart Marriages”, 3 lipca 1999, PhD Family Social Science Department, University of Minnesota.

⁴ John Gottman, *Siedem zasad udanego małżeństwa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2014.

Pragnęliśmy podpisać tę książkę wspólnie, bo o ile pierwsza była owocem prac uniwersyteckich i naszych rozmów, o tyle nad obecną pracowaliśmy oboje, zarówno pod względem doboru treści, jak i redakcji. Wyrażona tu idea powstawała stopniowo, w codziennym wysiłku. Nadal docieramy się po czterdziestu pięciu latach małżeństwa i prawie tylu spędzonych na towarzyszeniu cierpiącym parom.

By przedstawić naszą wypowiedź w konkretnym świetle, przytoczyliśmy tu część prawdziwych historii par, z którymi pracowaliśmy. W poszanowaniu ich prywatności imiona oraz szczegóły, które pozwoliłyby rozpoznać osoby, zostały zmienione.

Spis treści

PRZEDMOWA	7
SKĄD POMYSŁ TEJ KSIĄŻKI?	9
WSTĘP	13
O wierności w miłości małżeńskiej	14
Skrzyżowanie wierności i niewierności?	15
Związek	16
Wyłączność związku	17
Ślub cywilny, kościelny, obyczajowy, wolny związek – jaki wspólny mianownik, jeśli właśnie nie związek?	18
Dlaczego kochanie miało być sztuką?	24
Co nowego w sztuce kochania?	27
Książka ta rozwinie sześć etapów	28
Być gotowym do zmian	29
Jak więc pomóc parom w trudnościach, dać im nadzieję i moc do wspólnego odnalezienia się?	30
Zmienić swoje przekonania	46
1. KOCHAĆ: ZROZUMIEĆ NAJPIERW SIEBIE SAMEGO, BY MÓC ZROZUMIEĆ DRUGĄ OSOBĘ	53
Jaki sens ma dla was świat?	53

Sztuka wiernej miłości

2. WARUNKI DOJRZAŁOŚCI	
NIEZBĘDNE DO WSTĄPIENIA W ZWIĄZEK	63
Opuści człowiek ojca i matkę	64
Kochać siebie samego, by móc kochać innych	
– czy aby na pewno?	66
Dojrzałość przychodzi również w momencie,	
gdy stajemy się zdolni do wolnego podjęcia ryzyka zależności,	
co jest właściwe każdej relacji	68
Czy życie może mieć sens inny niż transcendentny?	70
Dlaczego powoływać się na Abrahama Masłowa?	73
3. UCZUCIE ZAKOCHANIA NIE JEST MIŁOŚCIĄ	77
Emocje miłosne	77
Spodobać się raz i kochać zawsze	85
4. BLISKOŚĆ LUB PRZYJAŻŃ MAŁŻEŃSKA	93
Bliskość cielesna	94
Bliskość emocjonalna i uczuciowa	111
Bliskość w rozrywce	114
Bliskość społeczna	115
Bliskość intelektualna	115
Bliskość duchowa	116
5. MIŁOŚĆ I PŁODNOŚĆ: BĄDŹCIE PŁODNI,	
ABYŚCIE ZALUDNILI ZIEMIĘ	123
Encyklika wydana w trudnym kontekście filozoficznym	
i politycznym	125
Akt seksualny, będąc świętą dziedziną życia, ma się odbywać	
w warunkach <i>sacrum</i>	126
Prawo naturalne, pojęcie źle zrozumiane	128
Odnowione spojrzenie na seksualność	132

Spis treści

Ulepszyć seksualność, by dojść do wystarczającej harmonii	135
Na pytanie, czemu służy seksualność, nasi współcześni odpowiadają, że służy ona rozmnażaniu i przyjemności.	
Czy tylko?	138
Przekroczyć naturę, by wejść na poziom nadnaturalny	139
Dobrowolna wstrzemięźliwość dla Królestwa	141
 6. SOS	143
Zażalenia, wyrzuty i sceny	148
Wdzięczność i upodobanie życzliwości	150
Kłótnia sama w sobie	152
Zdrada małżeńska	155
Homoseksualizm a związek	187
Zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, uzależnienie seksualne	195
 POSŁOWIE	199
 DZIĘKUJEMY!	205
 TEST UZALEŻNIENIA OD CYBERSEKSU	207
Rozwiązanie	208